

## اختلاف در روزهایی که به شدت محتاج وحدت بودیم

۱۵ مرداد ۱۳۹۵ ساعت ۲۰:۱۶

اوایل سال ۱۲۹۴ شمسی مصادف با مه ۱۹۱۵، بین نمایندگان مجلس و هیأت دولت اختلاف بروز کرد. با اینکه ایران درگیر جنگی ناخواسته شده بود، اما مجلس که اکثریت آن را دموکرات‌ها تشکیل می‌دادند، مانع از تشکیل یک دولت مقتدر می‌گردید.

### جوان و تاریخ- کشکول

اوایل سال ۱۲۹۴ شمسی مصادف با مه ۱۹۱۵، بین نمایندگان مجلس و هیأت دولت اختلاف بروز کرد. با اینکه ایران درگیر جنگی ناخواسته شده بود، اما مجلس که اکثریت آن را دموکرات‌ها تشکیل می‌دادند، مانع از تشکیل یک دولت مقتدر می‌گردید. سیدضیاء نوشت این اقدامات «دور از منافع عمومی» است و «مقاصد خصوصی یا عوام‌فریبی» را تعقیب می‌نماید: «آری اهریمن مرگ و اضمحلال با منظره عبوس و نظر تهدیدآمیز چشمان شرربار خود را بر ما دوخته، لکن هنوز اعمال مقاصد شخصی از افکار ما خارج نشده ما را به وخامت نتایج این رویه‌های ایران فناگن آگاه نمی‌سازد.» تا آن زمان اداره‌کنندگان مجلس در طول حدود چهارماه، چهار کابینه را زمامدار مقدرات مملکت کرده بودند. به قول رعد «دیگر سزاوار نیست در این موقع از موافقت با رئیس‌الوزاری [عین‌الدوله] که به اتفاق آرا وی را لایق اداره کردن امور مملکت دانسته‌اند مسامحه را روا ندارند.»»  
به نوشته رعد از زمانی که مجلس سوّم تأسیس شده بود، کشور به جای اینکه صاحبی پیدا کند کاملاً بی‌صاحب مانده است. از نتیجه تجمع وکلا در ساختمان بهارستان، کشور دچار نوعی بی‌تکلیفی شده و مردم به شدت سردرگم بودند. بی‌سر و سامانی از در و دیوار می‌بارید.»

«نمی‌توان باور کرد که مؤسّسین بحران‌های پنج ماهه صدماتی را که به دست خود نسبت به هستی و حیات موکلین خود وارد می‌نمایند از روی عمد و اراده است، زیرا که تصوّر و تحمل این نکته خیلی مشکل است که برگزیدگان ملت غیر از طریق منافع حقیقی مملکت راه دیگری بی‌مایند.» رعد هشدار داد نه تنها کشور با مخاطره مواجه شده است، «بلکه در گرداب مخاطرات غوطه‌ور گشته‌ایم، و آلا با این حال تا کی وکلا نباید به وضعیاتی از هم پاشیده ایران خاتمه بدهند.»»  
در اوایل نیمه دوم سال ۱۲۹۴ شمسی، به دلیل وخامت اوضاع، وزارت داخله دیگر تعطیل شده بود، کسری بودجه بیداد می‌کرد و کنترات مسیو وستداهل رئیس‌نظمیه، که به قول مورخ‌الدوله سابقاً کفیل یکی از کلانتری‌های استکهلم بود، تجدید نشده بود. وضع نابسامان نظمیه فقط ناشی از کمبود بودجه یا مثلاً نرسیدن حقوق نبود، رعد نوشت: «بلی به سبب هرج‌ومرج وزارت داخله که ناشی از نادانی معاون آن و تسامحات عمدی مشارالیه در ادای وظایفی که بر عهده گرفته است این نتایج را انتظار داشتیم.» به

عبارت بهتر رعد پرده را بالا زد و نشان داد بحران تهران و سرتاسر کشور تا اندازه زیادی عمدی است و ربطی به مسئله بودجه ندارد. به هر حال قرار بود وستداهل روز بیست و دوم ذی حجه برود، این خود نشان‌دهنده بحران دیگری بود که در انتظار کشور بود. از سویی رعد نوشت:

عدم آشنایی و فقدان بصیرت معاون مالیه به وظایف خود و امور مرجوعه به وزارت داخله به حدی فضاخت‌آمیز و ثمرات ناگواری را برای ما تهیه کرده که نه وزارت داخله باقی مانده و نه مرکز و دایره‌ای وجود دارد که در صدد تصفیه کارها و رفع حوائج ضروری و حل مشکلات قوای تأمینیه برآید. از بدو ایجاد وزارت داخله هیچ دوره‌ای یاد نمی‌آید که جریان امور و حکمروایی بی‌تکلیفی و لابلایگری تا این حد در سیما و منظره مهم‌ترین دوائر کشوری ما حکومت نماید.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۱۹۹۱۵/اختلاف-شدت-روزهای-اختلاف-۱۹۹۱۵>